

GRUNDTVIG-SELKABET

Formandens årsberetning for 1994 ved årsmødet 6. marts 1995

Grundtvig-Selskabets årsmøde 1993 blev afholdt 14. januar 1994 kl. 14.00 i Vartov, Lille Sal, i København. I forbindelse med årsmødet talte universitetslektor Jørgen I. Jensen om »Historien og kristendommen - et tema i Grundtvigs forfatterskab«.

Ved årsmødet blev Kirsti Aasen og Sigurd Aa. Aarnes genvalgt til styrelsen, Gustav Albeck, Peter Balslev-Clausen, Erik Jakob Petersen, Jens Holger Schjørring og Hellmut Toftdahl til forretningsudvalget og Per Houmøller som revisor.

Siden sidste årsmøde er medlem af styrelsen, Kaj Thaning afgået ved døden kort efter sin 90-års fødselsdag. Kaj Thanings betydning for Grundtvig-forskningen og Grundtvig-interessen i det hele taget kan vanskeligt overvurderes. Siden slutningen af 1930'erne har han på én gang kritisk og konstruktivt inspireret til stadig beskæftigelse med Grundtvigs tankeverden. Disputatsen »Menneske først -« fra 1963 blev for både læg og lærd *bogen* om Grundtvig; den satte dagsordenen for den næste generation af Grundtvig-forskere, hvad enten de var enige med Kaj Thaning i hans grundsynspunkt eller ej. Også den folkelige interesse for Grundtvig og forståelse af hans betydning har senest siden begyndelsen af 60'erne været afgørende påvirket af Kaj Thanings synspunkter. Videnskabeligt er »Menneske først -« en frugt af det uhyre både omfattende og minutiøse arbejde med Grundtvig-registranten. Menneskeligt blev disputatsen båret af et levende og smittende engagement, der uvilkårligt satte andre i gang.

A.M. Allchin og Jens Holger Schjørring fra Center for Grundtvig-Studier ved Aarhus Universitet har i 1994 været på en tomåneders rejse i U.S.A., hvor de dels knyttede til ved den gamle interesse for Grundtvig, der udspringer af danske immigrant-kredse, dels knyttede forbindelser til forskere og interesserede, hvis Grundtvig -interesse har andre rødder. Rejsemålene var bl.a. New York, Grand View College i Des Moines, Iowa, og Chicago.

Rødning Højskoles - og dermed den danske folkehøjskoles - 150-års jubilæum blev fejret ved et seminar på Liselund ved Slagelse i november 1994, hvor deltagerne var dels danske, dels udenlandske. Konferencen blev afholdt gennem et samarbejde mellem Center for

Grundtvig-Studier i Århus og Nornesalen Forskningscenter for folkelig livsoplysning i Ollerup. Der blev fremlagt papirer om folkehøjskolens historie i Danmark og udlandet, ligesom der også blev fremlagt papirer om forholdet mellem traditionen og nutiden i folkehøjskolens arbejde. Papirerne fra seminaret vil på et senere tidspunkt fremkomme i bogform, ligesom Grundtvig-Studier 1995 uafhængigt af Liselund-seminaret vil indeholde bidrag til folkehøjskolens historie.

Center for Grundtvig-Studier har i det forløbne år udbygget sit arbejde. Gennem deltagelse i Aarhus Universitets internationale kulturuge har man knyttet en række nye kontakter, og talrige udlændinge har besøgt forskningscentret, der også har fået stadig flere konsulentopgaver, ligesom man har haft en række henvendelser udefra, dels fra nuværende eller kommende forskere, dels fra unge under uddannelse og dels fra almindeligt interesserede. I det forløbne år har den anglikanske teolog William Franklin, professor ved General Theological Seminary i New York, U.S.A., holdt gæsteforelæsninger på Aarhus Universitet over emnet 'Grundtvig, Möhler and Pusey'. Denne stærkt stigende aktivitet har i høj grad trukket på centrets ressourcer, men man har ikke desto mindre flere nye initiativer under forberedelse. Centret har efteråret 1994 været lukket i flere måneder p.g.a. ombygning.

Dette årsmøde bliver afholdt i forbindelse med 'Præsternes Studiedage' på Aarhus Universitet, arrangeret af Center for Grundtvig-Studier, Forum for Teologi og litteratur, begge Det teologiske Fakultet ved Aarhus Universitet, sammen med Grundtvig-Selskabet. Emnet for studiedagene er »Kristendommens billeder - Grundtvigs billedsprog« med en lang række delemler og forelæsere.

Center for Grundtvig-Studier's daglige leder, forskningslektor Kim Arne Pedersen, vil fredag den 17. marts 1995 holde sin Ph.D.-forelæsning på Aarhus Universitet over emnet 'Metafysik og åbenbaring'.

I København er Grundtvig-Biblioteket i Vartov ved at blive genopsat i nye lokaler, som Kirkeligt Samfund netop har sat i forbilledlig stand. Det vil være naturligt for Grundtvig-Selskabet at gå ind i et samarbejde med det nu genetablerede bibliotek, der vil være det naturlige samlingssted for Grundtvig-forskningen og Grundtvig-forskerne i København.

Af året 1994's Grundtvig-litteratur skal nævnes:

Grundtvig-Selskabets egen udgivelse, »Grundtvig-Studier«, med et rigt varieret udbud af artikler om Grundtvig-emner af Kim Arne Pedersen, Vagn Wåhlin, Hans Henningsen, Fl. Lundgreen-Nielsen, Inger Lise Mikkelsen, Lilian Zøllner og Peter Thyssen, ligesom Grundtvigs »Politiske Betragtninger med Blik paa Danmark og Holsten« er genoptrykt og kommenteret af Vagn Wåhlin.

»Kirken af levende stene. Den grundtvigske tradition i dansk kirkehistorieskrivning«, med bidrag af Carsten Bach-Nielsen, Jakob Balling, Johannes B. Glenthøj, Susanne Gregersen, Per Ingeman, Søren Jensen og Thorkild Lyby.

Lilian Zøllner: »Grundtvigs skoletanker i Japan, Filippinerne og Israel.« Udgivet af Nornesalen forskningscenter for Folkelig Livsoplysning. Også udgivet på engelsk.

Tine Damsholt: »Troen på folkeviljen: analyse af en tradition i dansk demokratiopfattelse de sidste 200 år.« Også udgivet af Nornesalen.

Helge Grell udgiver i slutningen af april i år »Grundtvig og Oxforderne« om Grundtvigs 4. englandsrejse og hans forhold til oxfordbevægelsen.

Grundtvig-Selskabet er ikke direkte engageret i de initiativer, der er planlagt i forbindelse med Kulturby '96 i København. En kreds omkring Grundtvigskirken har søgt om støtte til afholdelse af et internationalt Grundtvig-seminar, men det vides endnu ikke, om disse planer har mulighed for at blive ført ud i livet.

Det vil allerede nu være naturligt at overveje markeringen af Grundtvig-Selskabets 50-års jubilæum i 1997. Derfor vil jeg opfordre alle til under den efterfølgende diskussion at komme med forslag til, hvordan denne markering vil kunne finde sted. Forretningsudvalget har allerede gjort sig forskellige overvejelser i anledning af jubilæet, men er åbent overfor alle konstruktive forslag.

Grundtvig-Selskabets norske afdeling trives og kan fortsat fremvise et højt aktivitetsniveau. Formanden for den norske afdeling, Kirsti Aasen, skriver i en beretning om det år, der er gået, at »i juni

1994 foretog 17 av våre medlemmer en reise i Grundtvigs fotspor til Udby, Køge Ås og Vartov. I 1994 har vi også forberedt et seminar som holdes på Jæren folkehøyskole 25. til og med 28. juni 1995. Tema for seminaret er: »Grundtvigs pedagogiske tanker.« Seminaret holdes i anledning 100-års-jubileet for den norske forfatterinnen Ingeborg Refling Hagen, som var tydelig inspirert av Grundtvig, både i sitt forfatterskap og i sin gjerning med å formidle litterære opplevelser til barn og unge. Vi har også arbeidet med å planlegge Den norske Kirkes 1000-års-jubileum, som blir markert nå i pinsen. Rektor dr. theol. Ole Jensen fra Danmark er invitert til å holde foredrag i Kampen Kirke 1. Pinsedag etter gudstjenesten. Tema for denne dagen er Grundtvigs ord: »Selv bygger Aanden Kirke bedst«. Vort medlemsblad er utkommet med 2 nr. Den norske avdelingen har ca. 160 medlemmer.«

Det er med glæde vi fra Grundtvig-Selskabets side noterer os den stigende interesse for Grundtvig, for studiet af hans virke og hans stilling i åndslivet i og uden for Danmark, for at citere Grundtvig-Selskabets formålsparagraf. Der er i denne forbindelse grund til at hæfte sig ved de to forhold, der allerede er nævnt tidligere i denne årsberetning. Først det samarbejde, der i årets løb er blevet etableret mellem Center for Grundtvig-Studier i Århus og forskningscentret Nornesalen i Ollerup. Dernæst det samarbejde vestover, der nu, efter at det er blevet etableret i forhold til Grundtvig-interesserede kredse i Storbritannien, også er blevet udstrakt til U.S.A. Grundtvig-Selskabet støtter fuldt ud dette internationale Grundtvig-forsknings-samarbejde, og vil, hvor det er muligt, tage initiativ til, at dette samarbejde udvides til at komme til at omfatte stadig flere personkredse og institutioner i såvel ind- som udland. Den stadige, levende vekselvirkning af information og engagement er den nødvendige - og selvfølgelig - forudsætning for, at Grundtvig-studiet, og med det Grundtvig-Selskabet kan fortsætte og udvikle sig også efter jubilæet i 1997.

Det er her ved årsmødet naturligt at rette en tak til alle, der har støttet Grundtvig-Selskabets virksomhed, herunder udgivelsen af 'Grundtvig-Studier': Statens humanistiske Forskningsråd, J. Oskar Andersens Fond og Aarhus Universitets Forskningsfond, der har støttet udgivelsen af 'Grundtvig-Studier', og Kirkeligt Samfund, der støtter Grundtvig-Selskabet med husly og sekretærhjælp i Vartov, personificeret af Elisabeth Katzmann og Inger Rasmussen, der dagligt

og utrætteligt varetager Grundtvig-Selskabets forbindelse med sine medlemmer. Den største tak skal dog selvfølgelig gå til Grundtvig-Selskabets mange medlemmer i ind- og udland. Uden deres interesse for Grundtvig og den grundtvigske tradition og uden deres ønske om at Grundtvig-Selskabet skal være her, også i fremtiden, ville der ikke være noget eller nogen at holde årsmøde for.

Peter Balslev-Clausen
formand for Grundtvig-Selskabet